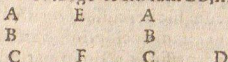

id ei, quæ minus habet, addendum est: quo media superatur, id maximæ detrahendū. Sint tres lineæ, AA, BB, CC, inter se æquales. Lineæ AA, detracta sit pars AE, addaturq. ad lineā CC, sitq. ea pars, CD. Ita tota lineā DCC, lineā EA, superabit lineā CD, & lineā CF. Ergo & lineam BB, lineā CD.

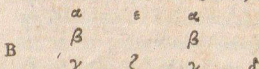

Hoc autem inest etiam in aliis artib. Tolerentur enim, & coniderent, nisi quantum & quale id, quod efficiendi vim habet, efficit, tantundem & tale perpetretur id, quod patitur. Nata autem & translata sunt hæc nomina, damnum & lucrū ab eo contractu, qui sponte initur. Nam plus suo obtinere, lucrum facere appellatur: minus autem, quàm quod initio superpetebat, habere, damno affici: vt fit in rebus vendendis & emendis, aliisque contractibus, in quibus per legem licet impunè suis rationibus consulere lucrumque facere. Vbi verò neque plus neque minus habent, sed paria paribus respōdent, tunc se sua dicunt habere, & neque damnum accepisse, neque quicquam lucri fecisse. Itaque lucri cuiusdam & damni, quæ non sponte, sed præter voluntatē obuenerint, medium, ius est: vt tantundem uterque eorum, qui contrahunt, habeat post. riuus, quantum prius habuit.

CAPVT III.

VIdetur autē quibusdā Talio quoque, id est, reciproca quædā permissio, ius esse simpliciter, & absolutè, quemadmodū Pythagorei dixerunt. Definiebāt enim ius absolutè, id, quod quis à se factū, vicissim ab altero pateretur, id est, talionem, seu mutuatam permissioem. Ius talionis porrò neque ad id ius, quod in distributione bonorū versatur, neq. ad id, quod ad emedationē factorū valet, accōmodari pōt, qui etiā ius Rhadamāti hoc fuisse videntur significare, Si quis, quod fecit, patiatur, ius erit æquum. Multis enim locis à iure diffidet ac discrepat: veluti si quis magistratum gerens, alique pulsaerit, non est referendus: & si quis eum, qui magistratum gerat, pulsaerit, non modò verberandus, sed etiam castigandus est. Præterea permultum interest inter id, quod sponte nostra, & id, quod inuitè facimus. Sed in communitatibus rerum contrahendarum ac permultandarum sanè tale ius, quod reciprocam permissioem seu talionem nominant, proportione, non æqualitate ciuilem societatem continet. Factis enim proportione reciprocis, manet coniunctio ciuitatis. Aut enim malum acceptum reponere conantur (quod si non liceat, seruitus esse videtur, iniuriam referre non posse) aut ei, qui bene meritus sit, referre gratiam volūt: quod si non fiat, sublata est rerum cōmunicatio, & officiorū quasi mutatio. At reſt

A ἰσφρέχει, τὸ το σφραδεῖναι δεῖ τῶ ἔλαπτον ἔχοντι ἢ ἰσφρέχει, ἀφελείν δὸ το μέγιστον. ἴσα μὲ εἶ εἶ ὄν αα, ββ, γγ, ἀλλήλας. δὸ το τῆς αα ἀφῆρηται τὸ αε, καὶ σφραδεῖται τῆ γγ τὸ εἶ ὄν γδ. ὥστε ἄλη ἢ δγγ τῆς εα ἰσφρέχει τῶ γδ, καὶ τῶ γδ τῆς ἀεα ββ, τῶ γδ.

ἔστ ἢ τὸ το καὶ ὅτι ἦν ἄλλαν τεχνῶν ἀνηρωῦτο γδ, εἰ μὴ ἐποίησε τὸ ποιῶν καὶ ὅσον καὶ ὅ, καὶ τὸ πείχον ἐπαχε τὸ το, καὶ τοσοῦτον καὶ τοσοῦτον. ἐλλήλου δὲ ἢ τὰ ὀνόματα ταῦτα ἢ τε ζημία καὶ τὸ κέρδος ἐκ τῆς ἐκαστοῦ ἀλλαγῆς. τὸ μὲν γδ πλέον ἔχειν ἢ τὰ αὐτῶ, κερδαμένον λέγετ. τὸ ἢ ἔλαπτον ἦν ἐξ ἀρχῆς, ζημιούδου. ὅ, γδ τὸ ὀνήδου καὶ πωλεῖν, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοῖς δὲ δωκεν ὁ νόμος. ἔται δὲ μῆτε πλέον μῆτε ἔλαπτον, ἀλλ' αὐτὰ δὲ ἀμῆν ἔχρηται, τὰ αὐτῶ φασὶν ἔχειν, καὶ οὔτε ζημιούδου οὔτε κερδαμένον. ὥστε κέρδος πρὸς καὶ ζημία μέσον τὸ δίχμον ὅ, τῶ παρὰ τὸ ἐκούσον τὸ ἴσον ἔχειν καὶ σφραδεῖν καὶ ὕστερον.

Κεφάλαιον γ.

ΔΟκεῖ δὲ πῶς καὶ τὸ ἀπιπεπονδὸς ἀπλώως εἶναι δίχμον, ὥσπερ οἱ Πυθαγόρειοι ἔραξε: ἀρεζόντο γδ ἀπλώως τὸ δίχμον τὸ ἀπιπεπονδὸς ἄλλω. τὸ δὲ ἀπιπεπονδὸς, ἐκ ἐφαρμόσει, ἔτ' ὅτι τὸ διανεμητικὸν δίχμον, ἔτ' ὅτι τὸ διορθωτικὸν καὶ τοι βούλονται γε τὸ το λέγειν καὶ τὸ ραδαμάνδουος δίχμον.

Ἔίκα πείδος τὰ κ' ἐρεξε, δίκη κ' ἰδέειν γήλοια πολλὰ γδ διαφανεί. ὅ, εἰ ἀφ' ἑω ἔχοντα ἐπάταξεν, οὐ δεῖ ἀπιπληγῶν καὶ εἰ ἀφ' ἑω τα ἐπάταξεν, οὐ πληγῶν μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ κολαδίην. ἔπ, τὸ ἐκούσον καὶ τὸ ἀκούσον διαφέρει πολύ. ἀλλ' ἐν καὶ τῆς κοιναίνης ἔτ' ἀλλ' ἀπληγῆς σφραδεῖ τὸ τοιοῦτο δίχμον τὸ ἀπιπεπονδὸς, κατ' ἀλογίαν, καὶ μὴ κατ' ἐσότητα. τῶ ἀντιπείειν γδ ἀεὶ ἄλορον συμμάνει ἢ πόλις: ἢ γδ τὸ κερῶος ζήτησιν εἰ δὲ μὴ, δουλεία δοκεῖ εἶναι, εἰ μὴ ἀπιπείεισ' ἢ τὸ δὲ.